

Profesor universitar, poet, traducător, editor, curator, actor de teatru și ornitolog, **MOSHE B. ITZHAKI** (1951, Israel) a fost decan al Facultății de Studii Continue, la Colegiul Academic al Științelor Educației Oranim. Trăiește la Ahuzzat Barak, lângă Muntele Tabor. A publicat volumele de poezie: *Întoarcerea în neant* (1993); *Când porțile se-nchid* (1999); *Cicluri neîntrerupte* (2004); *Râurile își înalță vocile* (2009); *Vremea nebuniei – Duet cu un pictor* (2010); *Purtat de vânt* (2011); *Corpul e un ecuator* (2014); *Pasărea din urmă* (traducere din ebraică în română de Paul Farkaș, 2015); *Pasărea-ndoielii* (2018); *Și vine ploaia* (traducere din ebraică în română de Paul Farkaș, 2018); *Dar eu am privit în urmă* (2021). A tradus în ebraică: *Ana Blandiana, Refluxul sensurilor* (2014), *Speranță sub un soare gri* (2017) și *Când moartea se aprinde în frunze* (2021); *Apa strânsă-n căușul palmei* (2018), o antologie care cuprinde 11 poeți ai Cenaclului Echinox (în colaborare cu Paul Farkaș); *Dinu Flămând, Umbre și faleze* (în colaborare cu Paul Farkaș); *Marta Petreu, Singurătatea e o țară unu pe doi* (în colaborare cu Paul Farkaș, în curs de apariție). În septembrie 2017, în cadrul Festivalului Internațional de Poezie de la Sighetu Marmației, a fost distins, la Desești, cu Premiul „Nichita Stănescu” pentru poeziile sale (traduse în limba română de Paul Farkaș). În octombrie 2018, în cadrul Festivalului Internațional de Carte Transilvania din Cluj-Napoca, a primit premiul „Proba limbii române” pentru traducerea în ebraică a antologiei *Apa strânsă-n căușul palmei*.

PAUL FARKAȘ (1947, Beiuș, jud. Bihor) este filolog, ziarist și traducător. Deși trăiește de 32 de ani în Israel, a rămas puternic legat de România, de cultura și oamenii ei. Este absolvent al Facultății de Filologie din cadrul Universității Babeș-Bolyai. A obținut M. Phil în literatura engleză la Anglia Ruskin University din Marea Britanic și un doctorat în literatura engleză la Universitatea Babeș-Bolyai. A tradus volumele poetului israelian Moshe B. Itzhaki *Pasărea din urmă* (2015) și *Și vine ploaia* (2018), colaborând cu acesta la traducerea și apariția volumelor de poezie ale poetei Ana Blandiana în ebraică – *Refluxul sensurilor* (2014) și *Speranță sub un soare gri* (2017) – și, în 2018, la antologia poezilor echinoxiști *Apa strânsă-n căușul palmei*. Anual, Paul Farkaș susține conferințe pe teme educaționale și ale Holocaustului nord-ardelean din anii 1940-1944. În anul 2016, Editura Limes a publicat un jurnal de lagăr, *Întoarcerea din iad*, de Aly Steinmetz, sub îngrijirea lui Paul Farkaș și cu un Cuvânt-înainte de Ioan-Aurel Pop. Împreună cu Moshe B. Itzhaki, a tradus în ebraică și din proza și teatrul scurt ale scriitorului Radu Țuculescu, sub titlul *Trei în dormitor și alte povestiri* (Ed. Iton 77, Tel Aviv, 2019).

MOSHE B. ITZHAKI

PE MALURILE RÂULUI UITĂRII

Poezii 1993-2021

Traducere din limba ebraică de
PAUL FARKAȘ

Cuvânt-înainte de
AL. CISTELECAN

Postfață de
RADU ȚUCULESCU

Cluj-Napoca, 2022

limba română. Pentru maturul Moshe, o adevărată comoară, după cum singur mărturisește. Și s-a hotărât să traducă literatură română în ebraică. Întâlnirea cu Paul Farkaș a fost extrem de benefică în acest sens. Paul a emigrat în Israel în 1986, după ce a absolvit Filologia clujeană, a predat în licee, și-a luat și doctoratul. Cei doi, pe care-i numesc mai în glumă, mai în serios, Ilf și Petrov, lucrează la traduceri într-o simbioză perfectă. Sunt doi altruști care iubesc România mai sincer decât mulți dintre noi.

Dacă pe Paul Farkaș îl cunosc încă din studenție, pe Moshe l-am întâlnit și ne-am împrietenit în urmă cu vreo zece ani, dar acum am sentimentul că ne cunoaștem de-o viață.

Moshe B. Itzhaki este artistul a cărui curiozitate nu obosește niciodată, o păstrează vie, iscoditoare, tânără, plină de energie. De aceea, poezia lui este de o prospețime constantă, capabilă să ofere cititorilor mereu noi surprize, noi satisfacții.

Zeul inspirației sale are, cu siguranță, cap de șoim.

Poezia lui Moshe B. Itzhaki este un zbor între terestru și celest.

RADU ȚUCULESCU

CUPRINS

Nostalgii și senzualitate (<i>Cuvânt-înainte de Al. Cistelecian</i>)	5
---	---

2021

Încă n-a căzut ultima ploaie	13
Amintire pe malul râului Uitării	14
Ți-am privit ceafa	16
Yehudit.....	17
Yehudit din zilele mele.....	18
Adevăr sau provocare	19
Realitate imaginată	20
Rafale de vânt	22
O altă aluviune	23
Ce nu ne spune Biblia despre Ruth și Boaz	24
Hagar	26
Sărutul raiului.....	27
Virusul	28
Corona mon amour	29
Trupul nopții	30
Contemplare în vremea Coronei	31
Atingeri	33
Flori carnivore	34
Ceața de pe Muntele Rece	35
Încă o migrație.....	37
Aproape ca un ceas elvețian.....	38
Portret	39
Numele moștenit	40
Ecoul.....	42

Naștere	45
Jaffa – Andromeda în luna lui decembrie	46
O altă Andromedă	47
Cerneala – martorul vieții	48
Cerneala patriei mele	50
Darul	51
Lacul din pădure	53

2014

Adresă necunoscută	57
Pegasus se-ndrăgostește	58
Corpul e un ecuator	60
Pentru Szymborska – în loc de elegie	61
Lectură fără margini	63

2011

Limba mea maternă – de la mama Hana	67
O seară de poezie	68
Maria Magdalena	70
Urări de viață lungă	71
Și încă ceva despre poezie	72
Fisiune	75

2010

Busolă	79
Întoarcerea la limba maternă	80
Micuțul Ibrahim	82
Siracuza	84

2009

Regina Shabbat pe Muntele Tabor	87
Pasărea	89
Casa	90

O hartă fizică	91
Nirvana la Marea Moartă	93
Panta Rhei	94
Pe muchia cuștitului	95
Rugăciune de încheiere	96

2004

Laocoon	99
Sosie	100
Oare vei muri în patul meu	101
Veliko Târnovo	102
Galopând spre Muntele Tabor	103
Două lespezi	105

1999

Mama – un pilon de lumină	109
Taina Sfînxului	110
Tratament de rădăcină	111
Tristan și Isolda la Plafar	113
Șase cochilii de scoică	115

1993

Peisaj mirific	119
În autobuzul nr. 9 spre Muntele Scopus	120
Durerea unui tată	122
Dezrădăcinare	123
Recviem într-o zi senină	124

Aripile poetului

(Postfață de Radu Țuculescu)	127
------------------------------------	-----

ÎNCĂ N-A CĂZUT ULTIMA PLOAIE

Acum, când degetul îmi atinge un alt deget,
ca în Geneză,
ca-n fresca lui Michelangelo,
semințele luminii răsar
în spațiul cel rece
și o mână invizibilă
se conturează de la sine,
și vine ploaia
să fertilizeze pustiul
și foile din carte
și sunetul pământului
se reîntorc din neant:
încă n-a căzut ploaia cea din urmă!

AMINTIRE PE MALUL RÂULUI UITĂRII

Un cântec vechi se aude la radio,
știu, amintirile sunt derutante
și îmi deschid un drum al copilăriei
spre o grădină pierdută,
și-mi ridică o stâncă
pe înaltul dealului
pentru a întinde pe ea
bătăile dornice ale inimii,
amintiri ce-mi încălesc picioarele
în hățișul buruienilor spinoase,
pe care să le netezim cu patimă
pentru a ateriza pe ele,
eu cu tine,
cu degetele încărcate de curentul primei atingeri
ce ametește prezentul și viitorul,
viitor ascuns de paravanul divizionar
și gustul îmbrățișării la umbra pinului
și melodia la radio
și miremele îmbătătoare ale florei de pe deal
se agață de aceste amintiri
albind puternic degetele
ca nu cumva să alunecă în neant,
și când vom fi siliți să coborâm
de pe deal spre râurile Uitării,

plânsul, ura și durerea
privesc spre rotunjimile lumii
și-naainte ca luntrașul
să-și înalțe vâsla
mă aud strigând:
ieși din țara ta!

Lech lecha!*

* Geneza, 12x1.

ȚI-AM PRIVIT CEAFA

Numai dacă-ți vei întoarce capul
vei zări că stau în fața ta,
sunt EU, un stâlp de sare
sau de gheață
ce-a început să se dizolve
și să se scurgă
atunci când în visele tale
s-au reînnoit dorințele palpitate.

Doar dacă-ți întorceai privirea
ai fi văzut fereastra
pe care ți-am lăsat-o deschisă,
atunci când lumina dispăruse,
să vii în visele mele
rătăcitoare pe Muntele Tabor.

Dar ceafa ți-e înțepenită
și-ți deplângi moartea
temându-te de soarta Femeii Lot.

Îți las fereastra deschisă,
însă visul se va sfârși curând.

YEHUDIT

Îmi voi închina capul,
Yehudit,
mă predau!
E mai bine așa, zici tu,
lăsându-mi doar bătăile inimii
supuse și rebele
în trupul despărțit de cap.

YEHUDIT DIN ZILELE MELE

Doar capul l-ai păstrat,
ca să vadă și să priceapă,
să audă, să miroasă și să guste
de fiecare dată când te vei prelinge
pe lângă el
ca o adiere de fantomă,
să lași în urmă-ți
o dără de parfum
precum urmele în nisip
ce ne trezesc amintirile
bătăilor inimii
pierdute într-un alt trup
deja uitat,
trup ce a fost despărțit
de capul său printr-un sărut
și o lovitură nemiloasă de cuțit,
care s-a numit Yehudit,
dar și mai crunt e că ai lăsat
capul lui pe trupul meu.

ADEVĂR SAU PROVOCARE

Hai să ne jucăm acum
adevăr sau provocare
să-nvârtim o sticlă goală
ca și atunci
în acele zile
când inima
se grăbea să bată
pentru a umple plăcerea adevărului
la care râvneam atât de mult
și pentru a umple
golurile trupului nostru,
pentru a scoate mierea
din aste trupuri vide.
Mai târziu minciuna împinse
picioarele adevărului
iar noi rămaserăm goi
ca acea sticlă,
învârtindu-ne cu gurile căscate
între uitare și amintire
adevăr?
sau
provocare?
Și continui să învârt
și, dintr-odată, ea!
Aici se aude un flaut,
acolo, ceva s-a spart.

REALITATE IMAGINATĂ

Imaginează-ți că ești Neo din *Matrix*
un supererou în mijlocul unui labirint
încropit din litere și cifre
de un programator necunoscut,
transformându-te într-o entitate virtuală,
un luptător și un iubitor neînfricat
ce salvează lumea
după ce Dumnezeu a părăsit-o,
spunând că salvarea nu se găsește în Cer.
La ora când pielea ți se umple de pete
iar inima îți semnalizează
precum un truditore din sindicatele muncitorești
care are dreptul la odihnă prelungită
și condiții favorabile de muncă,
nu mai poți să-ți imaginezi că ai fi și Robert Redford
să oferi un milion de dolari
ca o propunere indecentă
pentru o singură noapte de iubire
cu soția lui Demi Moore
pe care ai întâlnit-o cândva
în acest cazino numit viață.
Dar când ieri ai coborât în urma ei
să te afunzi în râul Uitării

și i-ai atins mâna
precum în *Cântarea Cântărilor*,
ți-ai închipuit că l-ai învins
pe Domnul Dumnezeu
și ai oprit pentru o clipă
nevestele îngerului morții
ce vâsleau spre țărmul
nemicului,
dar pe ecranul telefonului
pâlpâia tăcerea puternică a sosiei
și literele regretului
s-au desprins de ecran
precum fructele putrezite de pom,
iar marele ecran s-a stins
și ai mai încercat să te prinzi
de palmele vieții,
de imaginația salvatoare,
dar în zadar.